
2.3. Використання онлайн-ресурсів і цифрових інструментів для психологічної підтримки учасників освітнього процесу

Використання онлайн-ресурсів і цифрових інструментів для психологічної підтримки учасників освітнього процесу

Осауленко Оксана,
соціальний педагог Комунального закладу
«Нововодолазька санаторна школа» Харківської обласної ради
o.e.osaulenko@ukr.net

У статті представлено досвід роботи Комунального закладу «Нововодолазька санаторна школа» з реалізації просвітницького проєкту «Університет педагогічних знань батьків із питань забезпечення творчого співробітництва учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання». Висвітлено використання цифрових інструментів і онлайн-ресурсів для психологічної підтримки учасників освітнього процесу на шляху впровадження Концепції НУШ за принципами педагогіки партнерства та соціальної взаємодії. Наведено приклад реалізації просвітницького проєкту для батьківства в умовах дистанційного навчання з використанням онлайн-інструментів.

Ключові слова: соціальне партнерство, батьківське ком'юніті, цифрові інструменти, онлайн-ресурси.

Освіта – це динамічний процес, запорукою успіху якого є ефективна співпраця всіх його учасників. Спрямовання на демократизацію взаємовідносин педагога з учнями, колегами, батьками є одним із ключових напрямів оптимізації освітнього процесу в умовах сучасної перебудови освітньої галузі та впровадження Концепції «Нова українська школа» [3; с. 85]. Педагогіка партнерства – не лише один із компонентів формули Нової української школи, що включає систему методів і прийомів виховання та навчання на засадах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Це ключ до налагодження тісних взаємозв'язків між учасниками освітнього процесу, де панує довіра, повага, взаєморозуміння й водночас взаємна вимогливість.

Автори цього напрямку педагогіки (В. О. Сухомлинський, Ш. О. Амонашвілі, І. П. Волков, І. П. Іванов, А. С. Макаренко, В. А. Караковський, С. М. Лисенкова, В. Ф. Шаталов та інші) заклали в його ідею демократичний спосіб співпраці між учителем, учнем і батьками, які об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними й зацікавленими співниками, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. Учитель має бути другом, а родина – залучена до побудови освітньої траєкторії дитини [1; с. 326]. Одним із принципів педагогіки партнерства є соціальне партнерство – добровільна й рівноправна взаємодія всіх учасників освітнього процесу, спрямована на розробку, ухвалення та реалізацію педагогічних і соціально-економічних рішень, які забезпечують ефективний розвиток дітей, їх самовизначення та самореалізацію в соціальному середовищі. Потенціал соціального партнерства в закладі освіти забезпечується сукупністю ресурсів: інтелектуальних, економічних, кадрових, організаційних, методичних тощо, який ґрунтується на співпраці, на

спільних інтересах і потребах, добровільності, рівноправності всіх партнерів, відповідності змісту, цілей, наслідків і вимогам законодавства у сфері освіти. Технологія соціального партнерства є однією з найбільш ефективних у побудові соціально орієнтованої взаємодії педагогів, учнів і батьків та організації середовища для такої взаємодії в умовах закладу освіти [2; с.104].

Керуючись саме таким принципом, підійшли до створення та впровадження просвітницького проекту «Університет педагогічних знань батьків із питань забезпечення творчого співробітництва учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання» (далі – «Університет педагогічних знань батьків») у КЗ «Нововодолазька санаторна школа». Над його ідеєю, організацією та реалізацією працювала ціла команда однодумців: заступник директора з виховної роботи Черниш І. В., соціальний педагог Осауленко О. Є., практичних психолог Старець Т. В., вихователі та класні керівники 3–11-х класів.

Запровадження воєнного стану та тривалий період навчання з використанням дистанційних технологій стали серйозним викликом для освітян, батьків і здобувачів освіти, зумовили необхідність надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу, організації соціально-педагогічного супроводу освітнього процесу, реалізації просвітницької роботи в онлайн-режимі. Відповідно для ефективного виконання своїх функцій фахівцям психологічної служби необхідно володіти цілим арсеналом цифрових інструментів і вміло користуватися різноманітними онлайн-ресурсами. Одним із прикладів комплексного застосування сучасних цифрових можливостей на практиці став наш проєкт «Університет педагогічних знань батьків», який стартував із грудня 2024 року. Його місія – об'єднання батьківського ком'юніті з метою забезпечення тісної та ефективної співпраці між учасниками освітнього процесу щодо питань розвитку та інноваційності освіти в сучасних умовах. До роботи Університету запросили батьків і осіб, які їх замінюють, які зацікавлені в якісному розвитку шкільної освіти, ефективному залученні батьківської спільноти до освітнього процесу й у створенні сприятливого середовища для навчання дітей

Методологія проєкту передбачала :

- **у процесі творчої співпраці:** застосування в роботі батьківських груп інтерактивних інструментів, сучасних арт-методик, проєктної діяльності;
- **під час просвіти:** відкриті мікрофони, прямі запитання, розгорнуті відповіді під час обговорення та висвітлення актуальних тем, які цікавлять батьківство, турбують освітян і стосуються безпосередньо шкільного середовища;
- **з метою психологічної підтримки:** практики соціально-емоційного та етичного навчання, розвиток стресостійкості, техніки заземлення, психологічного та емоційного розвантаження.

Безпосередня реалізація проєкту була покладена на працівників психологічної служби закладу й передбачала проведення шести онлайн-зустрічей (сесій) протягом 2024/2025 навчального року. Заплановано проведення сесій 1 раз на місяць тривалістю 60–90 хвилин. у форматі ZOOM-конференції. Структура сесії: інформаційні повідомлення за темою зустрічі, обговорення проблематики, групові та індивідуальні практики, рефлексія.

З метою збору й узагальнення інформації про слухачів «Університету педагогічних знань батьків» було створено Google-форму, де бажаючи залишали

свої контактні дані, зазначали день і час, коли їм зручніше було б відвідати зустріч, залишали додаткові питання, які їх цікавлять, очікування та побажання.

Для інформування батьківства щодо старту проєкту було створено проморолик про «Університет педагогічних знань», який розміщено на сторінці закладу в соціальній мережі Facebook, поширено в класних чатах у месенджерах Telegram, Viber. Дієвим і ефективним інструментом для створення проморолика, презентаційних матеріалів, дощок став онлайн-інструмент із величезним спектром можливостей Canva. Завдяки її можливостям і практичним навичкам педагогів візуальна складова проєкту мала сучасний і цікавий вигляд. З промороликом проєкту можна ознайомитися за посиланням:

https://drive.google.com/file/d/1Os_ym_pfnSTh53pr4mW300dtn5KqZnBz/view?usp=sharing.

Тематика та завдання сесій «Університету педагогічних знань батьків» були різноманітними та спрямованими на розширення знань батьків із найбільш актуальних питань і проблематики, яка найчастіше виникає в системі взаємозв'язків «батьки – діти». У таблиці 1 узагальнено інформацію про сесії та інструменти, які використовувалися під час проведення онлайн-зустрічей.

Таблиця 1

Тематика та завдання сесій «Університету педагогічних знань батьків»

№ пор.	Період	Тема сесії	Проблемне питання	Завдання	Використані онлайн-інструменти
1.	Грудень 2024	Дистанційне навчання. Виклики чи можливості	Як провести цей період максимально ефективно?	Розширити кругозір, відкрити нове, переформатувати старе	Zoom, Google-диск, Canva , Worldwall ,
2.	Січень 2025	Мотивація	Як пробудити внутрішню мотивацію?	Знайти правильні слова	Zoom, Google-диск, Canva , Worldwall , WordArt , Slido
3.	Лютий 2025	Підлітковий вік	Як зрозуміти та прийняти підлітка?	Навчитися дихати, мовчати, говорити з підлітком	Zoom, Google-диск, Canva , Worldwall , Slido , Padlet
4.	Березень 2025	Батьківські настанови	Чи слід формувати очікування та як сприймати реальність?	Навчитися довіряти, делегувати, відпускати	Zoom, Google-диск, Canva , Mentimeter , Worldwall ,
5.	Квітень 2025	Фізична активність	Як розшевелити дітей і себе?	Знайти ресурси, відчувати тіло	Zoom, Google-диск, Canva , Mentimeter , Worldwall ,
6.	Травень 2025	Літні канікули в плюсі	Як організувати змістовні канікули і цікавий та безпечний відпочинок?	Провести світове кафе «ProЛіто!»	Zoom, Google-диск, Canva , Mentimeter , Worldwall , Padlet

За підсумками реалізації просвітницького проєкту можемо зазначити, що серед батьківства є представники, які дійсно зацікавлені в розвитку шкільної освіти, у створенні сприятливого освітнього середовища, налагодженні ефективної співпраці всіх учасників освітнього процесу. І саме завдяки подібним цікавим і змістовним, інтерактивним просвітницьким проєктам нам, освітянам, вдасться залучити ще більше батьків до розвитку освіти за принципами педагогіки партнерства та соціальної взаємодії. А це своєю чергою сприятиме як формуванню позитивного психологічного мікроклімату в закладі освіти, так і покращенню психоемоційного стану дітей, їх батьків і педагогів.

Отже, цифрові інструменти та онлайн-ресурси – невід’ємна складова діяльності працівників психологічної служби закладу освіти. Вони стрімко розвиваються, оновлюються та вдосконалюються. Уміле використання їх у всіх напрямках діяльності забезпечить ефективне виконання професійних функцій соціального педагога та практичного психолога навіть у дистанційному форматі навчання та в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич : Коло, 2006.
2. Коханова О. П. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навчально-методичний посібник. К. : Вид-во ПП Щербатих О. В., 2011.
3. Кравчинська Т. С. Педагогіка партнерства: основні ідеї, принципи та сутність. Підготовка керівних та педагогічних кадрів до реалізації Концепції Нової української школи: збірник статей Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (6 квітня 2017 року). Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2017.

Едьютейнмент для психологічної підтримки учасників освітнього процесу

Серік Ольга,
учитель біології, спеціаліст вищої категорії,
учитель методист Комунального закладу
«Чугуївський ліцей № 2» Чугуївської міської ради
Харківської області
serik_olya@ukr.net

У статті розглядається феномен едьютейнменту як інноваційного підходу в освітньому процесі, що поєднує елементи навчання та розваг із метою підвищення мотивації, зниження рівня стресу та забезпечення психологічного комфорту учасників освітнього процесу. Особливу увагу приділено аналізу практичних кейсів застосування едьютейнменту в умовах шкільної освіти як інструменту психологічної підтримки та розвитку емоційного інтелекту здобувачів освіти. Стаття може бути корисною педагогам, психологам, методистам і розробникам освітніх програм.

Ключові слова: едьютейнмент, психологічна підтримка, освітній процес, емоційне благополуччя, гейміфікація, цифрові інструменти.